

पाठः 15 - लृट् लकारः - प्रथमः पुरुषः
(Future tense)

अभ्यास कार्यम्

1. लृट् लकारस्य प्रथम-पुरुषे धातु-रूपाणि लिखत ।

Write the 3rd person Future tense forms.

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(i) धाव् (To run)	- धाविष्यति	धाविष्यतः	धाविष्यन्ति
(ii) वद (To speak)	- वदिष्यति	वदिष्यतः	वदिष्यन्ति
(iii) खेल (To play)	- खेलिष्यति	खेलिष्यतः	खेलिष्यन्ति
(iv) तर् (To swim)	- तर्हिष्यति	तर्हिष्यतः	तर्हिष्यन्ति
(v) खाद् (To eat)	- खादिष्यति	खादिष्यतः	खादिष्यन्ति
(vi) चल् (To go)	- चलिष्यति	चलिष्यतः	चलिष्यन्ति

2. संस्कृतेन अनुवादं कुरुत । Translate to Sanskrit.

(i) These two ~~will~~ will go to school.

~~तौ~~ तौ विद्यालयं गमिष्यतः ।

(ii) What is he going to play?

सः किम् खेलिष्यति ।

(iii) Where will they go?

ते कुत्र गमिष्यन्ति ?

(iv) Shiva will eat roti.

शिवः शेटिकां खादिष्यति ।

(v) Prateek and Saurabh will swim in water.

प्रतीकः सौरभः च तर्हिष्यतः ।

4. रिक्तस्थानानि पूरयत। (Fill in the blanks)

(i) सः विद्यालयम् गमिष्यति।

(ii) श्वः विद्यालये अवकाशः मविष्यति।

(iii) गजः शर्मेः शर्मेः चलिष्यति।

(iv) छात्रो पत्रम् लेखिष्यतः।

5. मेलनम् कुरुत। (Match the following)

(i) छात्रः - लेखम्, लेखिष्यति

(ii) जनाः - देवालयम्, गमिष्यान्ति

(iii) बालिका - भोजनम्, खादिष्यति

(iv) अश्वो - धाविष्यतः

पाठः 16 - लृट् लकारः - मध्यम पुरुषः

1. लृट् लकारस्य मध्यम-पुरुष धातुरूपम् पूरयत।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(i) धाव्	धाविष्यसि	धा विष्यथः	धाविष्यथ
(ii) वद	वदिष्यसि	वदिष्यथः	वदिष्यथ
(iii) खेल	खेलिष्यसि	खेलिष्यथः	खेलिष्यथ
(iv) तर	तरिष्यसि	तरिष्यथः	तरिष्यथ
(v) खाद	खादिष्यसि	खादिष्यथः	खादिष्यथ
(vi) चल	चलिष्यसि	चलिष्यथः	चलिष्यथ

2. Translate into Sanskrit. अनुवादं कुरुत।

(i) Where do you swim?

त्वम् कुत्र तरिष्यसि?

(ii) What do you both speak?

युवाम् किम् वदिष्यथः।

(iii) You all will run.

यूयम् द्याविष्यथ ।

(iv) You all will be studying in school.

यूयम् विद्यालये पठिष्यथ ।

(v) You will write a letter.

त्वम् पत्रम् लेखिष्यसि ।

3. Fill in the blanks.

(i) त्वम् फलानि खादिष्यसि ।

(ii) युवाम् कुत्र स्त्रीडिष्यथः ।

(iii) युवाम् पत्रम् लेखिष्यथः ।

(iv) यूयम् पाठम् पठिष्यथ ।

(v) त्वम् स्वयं स्वकार्यम् करिष्यसि ।

4. लृटलकारे परिवर्तयत ।

(i) अहम् रामेण सह गच्छामि ।

अहम् रामेण सह गमिष्यामि ।

(ii) मयूराः नृत्यन्ति ।

मयूराः नतिष्यन्ति ।

(iii) युवाम् कुत्र गच्छथः ?

युवाम् कुत्र गमिष्यथः ?

(iv) त्वम् किम् पठसि ?

त्वम् किम् पठिष्यसि ?

(v) त्वम् विद्यालयम् कदा गमिष्यसि ?

त्वम् विद्यालयम् कदा गच्छसि ?

(4)

पाठः 17 - लृट्, लकारः - उत्तम पुरुषः

1. लृट्, लकारस्य उत्तम पुरुष धातु रूपं लिखत।

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
(i) धाव्	धाविष्यामि	धाविष्यावः	धाविष्यामः
(ii) वद	वदिष्यामि	वदिष्यावः	वदिष्यामः
(iii) खेल्	खेलिष्यामि	खेलिष्यावः	खेलिष्यामः
(iv) तर्	तर्ष्यामि	तर्ष्यावः	तर्ष्यामः
(v) खाद	खादिष्यामि	खादिष्यावः	खादिष्यामः
(vi) चल	चलिष्यामि	चलिष्यावः	चलिष्यामः
(vii) कृ	कृष्यामि	कृष्यावः	कृष्यामः

2. अनुवादं कुरुत। Translate into Sanskrit.

(i) I will read Sanskrit.

अहम्, संस्कृतम् पठिष्यामि।

(ii) We all will go to temple.

वयम्, मन्दिरम् गमिष्यामः।

(iii) We two shall eat a fruit.

आवाम्, फलम् खादिष्यावः।

(iv) We all shall speak.

वयम्, वदिष्यामः।

(v) We two will do work.

आवाम्, कार्यं कृष्यावः।

3. लृट्, लकारे परिवर्तयत। Change into future tense.

(i) बालिका भोजनम् खादति।

बालिका भोजनम् खादिष्यति।

(ii) त्वम्, किम् कशेषि?

त्वम्, किम् कृष्यसि?

- (iii) आराम, पुस्तकम्, पठावः।
आराम, पुस्तकम्, पठिष्यावः।
- (iv) अहम्, संस्कृतम्, पठामि।
अहम्, संस्कृतम्, पठिष्यामि।
- (v) वयम्, विद्यान्तयम्, गच्छामः।
वयम्, विद्यान्तयम्, गमिष्यामः।